

skih, na slovenskih tleh. Nedavno je v Welsu v nemškeje zgornje Avstrije nek nemčur razobesil tako črno-belo-žolto prusačko zastavo pa je od c. k. okrajnega glavarja bil kaznovan, da je plačal 25 fl. globe. Na Magjarskem bi mu še 25 batin intabulirali tam, kder jih še Bog zbrisati ne more.

Nekdaj bila je navada cesarja latinski pozdravljati s klicanjem: vivat, t. j. naj živi! To ni več navadno. Vsak narod pozdravlja sedaj svoje vladarje v lastnem jeziku. Italijan upija: evviva, Nemec se npenja s Hochklicanjem, Magjar vreši: eljen, a Slovenci imamo najlepšo, najprimernejšo in uže od nek-daj navadno pozdravičko: živijo!

Iz povedanega more vsak pošten avstrijski domoljub, vsak priden Štajerec in vsak pameten Slovenec razbrati, kaj mu je storiti, kedar pridejo preljubljeni naš avstrijski cesar, mili Franc-Jozef I. na Slovensko! Živijo!

Desterniški.

Deželni zbor štajerski pa Slovenci.

III. Podkavskeje šoli v Gradei sklenoli so deželni poslanci novih pravil, katerih se vodstvo te šole držati ima. Za nemški Štajer priredijo sedaj s pomočjo ustanove barona plem. Melnhofa in štajerske posojilnice dve novi hiralnice — Siechenhäuser — namreč na gradu Ehrnau in v Hartbergu. Nemci imajo tedaj uže 4 hiralnice, Slovenci samo 1, namreč v Ptuj.

Muti se je prošnja odbila, v katerej je njeni župan bil prosil 5000 fl. posojila iz deželne blagajnice, da bi si kupili železnih cevij za vodovod v gornji trg.

Vinorejska šola v Mariboru bo l. 1884. imela 16780 fl. stroškov in 10630 fl. dohodkov, treba ji določiti iz deželnih denarjev 6150 fl. Stari ravnatelj g. Goethe je šel v pokoj, novega pa še iščejo. V deželnem zboru poročeval je o tej reči g. dr. Dominkuš v imenu finančnega odbora. Nasveti bili so sprejeti, namreč: novi ravnatelj dobi 1600 fl. plače s prostim stanovanjem in vrtom, dalje pravico do 400 fl. doklade v 10 letih, če je zadovoljno služboval; služba se mora razpisati ali sposobni mož poklicati, če bi se prošnikov ne oglasilo dovolj dobrih, in naposled da se pri nastavljenji gleda na to, kar pravila vinorejske šole v 14 paragrafu tirjajo (14. Sept. 1868 v deželnem zboru sklenjena). Po teh pravilih bi moral pomočni učitelj ali adjunkt, eden učitelj in sodar znati slovenski, ravnatelj se pa slovenski naučiti, če še tega jezika zmožen ni. Do sedaj so te popolnem opravičene točke pravil ostajale zvečinoma le na papirji. Radovedni smo, kaj bo sedaj?

Zastran postranskih železnic je deželni zbor sklenol podpirati stavljenje železnice od

Feldbaha v Fürstenfeld in od Spielfelda v Radgono. Železnico staviti namerava južna železnica. Stala bode 1,400.000 fl. ter na leto dajala po 30.000 fl. čistega dobička, s katerim se bodo obresti in kapital plačevali. Dežela dovoli 8000 fl. letne podpore skoz 10 let. Za železnico iz Poličan v Slatino pa se je odkazalo 3000 fl. inženirjem itd. naj poiščejo in zmerijo najboljo črto. Zaradi trtne uši so poslanci v zadregah bili, kaj storiti? Naposled obvelja g. Šneideršičev nasvet, da vinorejska šola vinogradarjem v brežiškem okraji prodaja ameriški trs po znižaneje ceni.

Močno čudili smo se, da je deželni zbor v najlepšem redu našel vse, kar se noveje čas v Slatini godi, čeravno leze na slabše in ondi človek zapoveduje, ki je dosedaj povsodi nesrečno gospodaril.

Imenitno za spodnji Štajer je tudi nasvetovana preureditev volilnega reda. Do sedaj so morali nekateri tržani daleč potovati in denarje trošiti, če so hoteli svoje pravice poslužiti se in voliti deželnega poslanca, n. pr. Ljutomerčani in Središčanje morali so v Ormož, Gornjegračani, Ljubencanje, Mozirčani itd. v Celje. To bi naj prenehalo; povsod bi naj volili doma in izid volitve dalje telegrafirali. Saj je do vseh trgov telegraf napeljan. Dalje mnogo trgov je sedaj po krivici od skupine mest in trgov odcepljenih in volijo s kmečkimi skupinami. To ni prav na nobeno stran. Zato nasvetujeta poslanca g. dr. Radaj in nemški konservativec Karlon, naj se trgi, ki sedaj s kmeti volijo, potegnejo k mestnej skupini. Takšnih trgov navaja dr. Radaj na Slovenskem več: sv. Lenart v Slov. goricah, Kozje, Vransko, Vitanje, Konjice in Šmarije. Toda dodati bi se moral še: Veržej, sv. Jurij na južni železnici, Lemberg, Velenje, Brašlovce, sv. Lovrenc v puščavi itd.

Liberalni poslanci nemški, zlasti Wildhauški Karneri, tem preuredbam niso prav prijazni. Izgovarjajo se, da dotični trgi sami tega ne želijo, ker se nič ne gibljejo in nobenih prošenj ne vlagajo. Mislimo, da se da temu pomagati do prihodnje seje, ki bode 1. in 12. julija t. l. kajti do tiste dobe je obravnava preložena. Gibljite se toraj in oglaste se!

Gospodarske stvari.

Grozdni sukač ali kiseljak.

Po nekaterih vinogradih dela letos grozdni sukač. — Nemci mu pravijo Sauerwurm — veliko škode pa ljudje tega ne vedó. Potem pa se čudijo, kam so številni kabrnki preminoli. To je zakrivil majhen rumeno-sivkasti metuljček sukač ali kiseljak. Profesor Erjavec ga je lani dobro opisal v sv. Mohorjevih knjigah „Naše

škodljive živali". Kdor jih nima, naj pa sledeče prebere, da bode vedel, kako ta škodljivec škodo dela.

Konei meseca aprila ali prve dni meseca maja, kakor je namreč vreme, pride metuljček iz prezimivše bube na dan. Po dnevi se skriva pod listje, po noči pa leta živahno okolo tje do svetlega jutra. Kmalu potem odloži samica svoja bela in svitla jajca za mladi zarod. Za štirinajst dni izvali se gosenčica in z vleče s svilastimi nitkami nekoliko cvetnih popkov skupaj in sredi njih sedeča, požre jih polagoma.

Ko je z enim ograbkom gotova, napravi si družega in tretjega, ter naposled, ko se je v tem nekolikokrat prekožila, doraste in se spusti ob niti navzdol ter se zabubi v belem spredku za trsovim lubom in po družih kotičkih, časi pa tudi onde, kjer je žrla.

Gosenica je s prva bela, glavo ima pa črno in po hrbtu rudečkasto progno. Ob straneh in zadaj je nekoliko kosmata. Pozneje je rusa in meri dorusla 12 milimetrov.

Uže sredi meseca julija leta metulj družega zaroda, ki je se vé da mnogo številnejši od prvega. Oplojene samice polagajo na grozdne jagode, ki so zdaj uže precej debele. Najljubše so jim trte z gosto nabitimi grozdi in z mehкими jagodami. Mlada gosenčica zavrtja se v jagodo in onde nastane modra pika in sredi nje luknjica, skozi katero se je škodljivka zadovolbla v jagodo in skozi katero tudi izriva blato, ki potem pogostoma na nitkah visi ob jagodi.

Gosenici ena jagoda ni dovolj, temveč gre od jagode do jagode. Izjedena jagoda se usuši in odpade, pri mokrem vremenu pa gnije in se skisa. Ako se v trgatvi take jagode ne obirajo, temveč se grozdje mesti, kakeršno je, potem je vino kislo in nestalno. Odtod tudi ime: kiseljak.

Metuljčki naj se lové. Jako koristno je pokončevanje gosenic pomladnega zaroda. Gosenica se poišče sredi očitnega spredka in se zmesti. Še hitreje gre to delo od rok, ako na gosenico kanemo kapljico neke tekočine, ki jo gotovo umori. Tekočino si napravimo, ako obarimo prostega tobaka in tej obari pridenemo trideset odstotkov vinskega cveta (spirita) in pet do šest odstotkov pátoke. Pri tem nam dobro služi orodje, s katerim se v šivalne stroje olje kaplje, samo da naj bode nekoliko večje. Najbolje pa storiš, ako zatiraš bube v zimskem stanu s tem, da odrgneš in odstraniš s trt ves stari mrtvi lub in očistiš vse poke in globelice na trsu in na kolji. Pri tem delu dobro služijo dratene krtače in nalašč za to napravljene dratene rokavice. Ako ni teh pri roci, dober je tudi nož, ki pa ne sme biti oster. Vse, kar se je s trt zgulilo ali odrezalo, mora se pobrati

in sežgati. Sploh je pa tudi v vinogradu gledati, da je čist in da imajo mrčesi v njem kolikor mogoče malo skrivališč.

Premiranje bikov in licenciranje vršilo je se uže na večih krajih slovenskega Štajerskega. Došla so nam poročila iz Ljutomera, sv. Lenarta v Slovenskih goricah, Maribora, Celja, Slov. Bistrice, katera zaporedom objavimo!

Pri sv. Lenartu vršilo se je to 5. junija. I. državno darilo prejel je Franc Rajšp v Ra-dehovi za 1½ leta starega bika Marijahoferskega plemena, I. deželno darilo Janez Krampergar v Cerkevniku za 2½ leta starega bika domačega plemena, II. deželno darilo tisti pa za 1½ leta starega bika domačega plemena skrižanega z Marijahoferskim, III. deželno darilo Jurij Bezjak v Ledinku za 2 leti starega bika, domačega in Marijahoferskega plemena, IV. deželno darilo Ignac Šparovec iz gornjih Žerjavcev za 2½ leta starega bika in tudi domačega in Marijahoferskega plemena in V. deželno darilo Ignac Rotman v Gasteraji za 3-letnega bika, črno-belega, domačega plemena. (Dalje prih.)

Letina kaže po vsej Avstriji srednje, zimine so povsod redke, pa klasje narašča krepko. Koruza, ječmen, oves krompir dobro kažejo. Sadovja pa Štajerci poprek letos ne bodo toliko imeli, kakor lani, tem več pa sadjerejci po drugod, posebno na Českem, kder je lani z njim spodletelo. Gorice kažejo dobro, kder je kabrnkov kaj. Ocvetelo bode vse lepo in še ta mesec, vino utegne tedaj dobro prirasti. Hmelj pa je izvrsten.

Sejmi. 2. julija sv. Ilj pri Slov. Gradci, Petrovče, Polensak, Remšnik, Tinsko. 4. julija sv. Peter na Ottersbacku, Rečica, Vozenica.

Dopisi.

Iz Maribora. (Svečanost — čitalnica — okrajni zastop — nesreča — dr. Duhač) Na prihod cesarjev se mesto živahno pripravlja. Med dr. Radajevim in dr. Schmitterjevimi hramom v Graškeji ulici postavijo slavolok. Tam pričaka cesarja 56 belo-oblečenih gospa, najlepša mu pokloni cvetlice, za njimi vrsti se 500 belo-oblečenih šolaric. Cesar se pelje skoz dvojni špalir veteranov, turnerjev, požarnih brambovcv itd. skoz poštno, gosposko ulico na veliki trg, potem skoz stolno ulico v škofovsko palačo. Pred njo ga pozdravijo oficirji, uradniki, duhovniki, profesorji, učitelji, župani, šolska mladež. Zvečer bo baklada, razsvetljenje mesta, podoknica in potem se uhodi na stolni trg zaprejo, da bo mir. Drugi den 10. julija ogleduje cesar vojaštvo na velikem vadišči v Radvanji ob 6. uri zjutra, potem ob-